

DIARIO DE SESIÓNS DO PARLAMENTO DE GALICIA

Número 2

VIII lexislatura

Serie Pleno

Sesión plenaria 14 de abril de 2009

Presidencia da Excm. Sra. D.ª Pilar Rojo Noguera

ORDE DO DÍA

Punto único.– Proposta de candidato a presidente da Xunta de Galicia, presentación do seu programa de goberno e elección, de conformidade co disposto no artigo 15.3 do Estatuto de autonomía de Galicia.

Ábrese a sesión ás dez e cinco minutos da mañá.

A señora presidenta abre a sesión e comunica as inasistencias xustificadas.

O señor secretario (Balseiro Orol) le a orde do día e a Resolución da Presidencia do Parlamento de Galicia na que se propón como candidato á Presidencia da Xunta de Galicia a D. Alberto Núñez Feijóo. (Páx. 3.)

Proposta de candidato a presidente da Xunta de Galicia, presentación do seu programa de goberno e elección, de conformidade co disposto no artigo 15.3 do Estatuto de autonomía de Galicia. (Punto único da orde do día.)

O señor candidato a presidente da Xunta de Galicia (Núñez Feijóo) expón o programa de goberno. (Páx. 3.)

Suspéndese a sesión ás once e cincuenta minutos da mañá.

Ábrese a sesión ás dez e cinco minutos da mañá.

A señora PRESIDENTA: Bos días a todas e a todos.

Ábrese a sesión.

A orde do día desta sesión está publicada no *Boletín Oficial do Parlamento de Galicia* número 2, do 8 de abril de 2009. Tradicionalmente non se dá lectura, pero hoxe é un día solemne neste Parlamento e si se fixará esta orde do día.

Está xustificada a inasistencia do deputado don Modesto Pose Mesura.

Señorías, entramos pois na orde do día.

Aberta esta sesión, rógolle ao señor secretario que dea lectura á orde do día.

O señor SECRETARIO (Balseiro Orol): Grazas, señora presidenta.

“Punto único. Proposta de candidato a presidente da Xunta de Galicia, presentación do seu programa de goberno e elección (artigos 15.3 do Estatuto de autonomía de Galicia e 136.2 do Regulamento do Parlamento de Galicia).”

A señora PRESIDENTA: Grazas, secretario.

Punto único.– Proposta de candidato a presidente da Xunta de Galicia, presentación do seu programa de goberno e elección, de conformidade co disposto no artigo 15.3 do Estatuto de autonomía de Galicia.

A señora PRESIDENTA: Entramos na orde do día da sesión e rógolle que dea tamén lectura á Resolución da Presidencia do Parlamento de Galicia, do 7 de abril de 2009, relativa á proposta de candidato á Presidencia da Xunta de Galicia, publicada no *Boletín Oficial do Parlamento de Galicia* número 2, do 8 de abril de 2009.

O señor SECRETARIO (Balseiro Orol): Grazas, señora presidenta.

“Resolución da Presidencia do Parlamento de Galicia, do 7 de abril de 2009, relativa á proposta de candidato á Presidencia da Xunta de Galicia.

O Estatuto de autonomía de Galicia, no apartado terceiro do artigo 15, establece a obriga da Presidencia do Parlamento de iniciar as correspondentes consultas coas forzas políticas representadas na Cámara co obxecto de formular a proposta dun candidato á Presidencia da Xunta de Galicia.

En aplicación do referido precepto e dos artigos 16 da Lei 1/1983, do 22 de febreiro, reguladora da Xunta e do seu presidente, e 136, no seu apartado primeiro, do Regulamento do Parlamento de Galicia, e logo de consultar ás forzas políticas con representación parlamentaria e oída a Mesa, a Presidencia proponlle á Cámara como candidato á Presidencia da Xunta de Galicia ao deputado don Alberto Núñez Feijóo.

Santiago de Compostela, 7 de abril de 2009.

Asina a resolución Pilar Rojo Noguera, presidenta.”

A señora PRESIDENTA: Grazas, secretario.

Pasamos pois á exposición do programa polo candidato a presidente da Xunta de Galicia, sen límite de tempo, de acordo co artigo 136.2 do Regulamento.

Ten a palabra o candidato para a exposición do seu programa.

O señor CANDIDATO A PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Núñez Feijóo): Señora presidenta, señoras e señores deputados.

Comparezo nesta Cámara para dar cumprimento ao Estatuto de autonomía de Galicia. Comparezo para expoñerlle á Cámara, que representa ao pobo galego, o programa que, no caso de ser apoiado pola maioría das súas señorías, terei a honra e a responsabilidade de desenvolver desde a Presidencia da Xunta. Comparezo, pois, ante vostedes unicamente na miña condición de deputado e como candidato á Presidencia da Xunta e co mandato de presentarlles o programa político que, no caso de obter a súa confianza, impulsarei desde tan alta maxistratura. Confianza, por tanto, que se solicita para un programa de goberno, pero tamén para unha persoa que hoxe se presenta como único candidato a presidir a Xunta de Galicia.

Chego a este momento –o máis importante da miña vida– co respaldo democrático de 800.000 galegos e galegas –exactamente 789.427 galegos e galegas–. Certamente é un cuantioso

depósito de confianza que eu, no nome do Grupo Parlamentario Popular, agradezo, pero que supón para quen lles fala unha enorme responsabilidade: a de dar cumprimento aos compromisos presentados á sociedade na pasada campaña electoral.

Porque –e creo que iso é un síntoma de normalidade democrática– hoxe comparezo ante o Parlamento de Galicia para reafirmar os compromisos adquiridos co pobo galego. Cun pobo galego de diferente procedencia xeográfica, de idades distintas, de profesións variadas, do medio rural e da Galicia urbana, falantes de calquera dos dous idiomas oficiais do país, xentes –como diría o mestre Álvaro Cunqueiro– “de aquí e de acolá”, pero todos eles homes e mulleres que profesan un amor natural pola súa terra e que esperan de nós que cumpramos coa palabra dada.

O Partido Popular de Galicia concorreu ás pasadas eleccións autonómicas entendendo que a democracia non é outra cousa que un contrato entre a cidadanía e o gobernante, que se asina nas urnas e que se cumpre despois na acción cotiá do Goberno. Nese contrato, que eu mesmo subscribí publicamente, ofertámoslle á sociedade galega unha forma concreta de gobernar para superar as crises que, a noso xuízo, Galicia padece. Un xeito de gobernar para unha sociedade plural baseada en cinco grandes compromisos que –se mo permiten– ían máis aló do meramente político, ao tratarse de compromisos de índole ética, e que hoxe quero novamente reiterar, como mostra dos principios que inspirarán a acción política do Goberno.

En primeiro lugar, a vontade de abordar a superación do momento crítico que a nosa sociedade sofre, como consecuencia principal –pero non exclusiva– da situación económica. Este primeiro compromiso refírese a propiciar a unión dos esforzos de todos os galegos ao redor dunha idea conxunta e compartida do país que queremos.

O partido ao que pertenzo defínese ideoloxicamente como un partido reformista. Pensamos que as sociedades que máis progresan son aquelas que respectan todo o que de bo ten a herdanza recibida, para desde aí introducir os cambios que contribúan a continuar progresando e avanzando. Que só as sociedades que son capaces de acadar grandes e amplos acordos sobre as súas prioridades de acción política son capaces de superar os retos e dificultades conxunturais e acadar maiores niveis de benestar para todos os seus membros.

Porque nós, señorías, non vimos restaurar ningún pasado nin derrubar o que fixeron ben os nosos antecesores. Representamos e aspiramos a continuar representando con lealdade á Galicia nova, que, sen rancores nin dogmas, se sente peregrina polos camiños da historia e quere ser protagonista da etapa que lle toca vivir. O que hoxe somos é consecuencia dun longo proceso de rexurdimento democrático, que foi posible grazas a persoeiros coñecidos e, sobre todo, a un pobo feito de xentes anónimas. E a nosa aspiración non é outra que coller o relevo, andar o treito que nos marquen os galegos e as galegas e entregalo, cando corresponda, a quen nos suceda coa tranquilidade que dá o deber cumprido.

Por iso, en segundo lugar, propuxémoslle á sociedade galega un goberno cun programa de acción que superase os estériles antagonismos e disensións ideolóxicas. As ideoloxías –por moi lexítimos que sexan os ideais que representan– non poden constituírse en murallas insalvables para o entendemento dunha sociedade que comparte valores e que ten problemas compartidos para resolver. Un goberno que non partise da contraposición excluínte do público e do privado, porque tanto o sector público como o sector privado teñen un importante papel que xogar na construción do país cun futuro que a maioría desexamos. Un goberno que crese verdadeiramente na capacidade transformadora do sector público, e que por iso contribuíse á súa dignificación e lexitimación, pero tamén un goberno que confíe no potencial creador das persoas, de todos e cada un dos galegos e galegas dotados dun especialísimo potencial emprendedor e creador, como a historia pasada e a recente ben o demostran.

En terceiro lugar, propuxémoslles aos galegos –e hoxe renovo este compromiso– un goberno que traballe pola cohesión social. As sociedades modernas –e Galicia xa o é– sofren múltiples embates que propician a disgregación social. O goberno que hei de presidir traballará arreo para dar cumprimento non só a un imperativo legal senón tamén a unha obriga ética: avanzar cara a unha sociedade na que a igualdade entre os homes e as mulleres sexa realidade.

Traballaremos sen descanso na procura da cohesión interxeracional. Galicia é o que é, e cada un de nós somos o que somos grazas ao traballo e ao esforzo dos nosos maiores, sobre todo os que máis o precisan, como os que sofren situacións de dependencia. Pero por suposto que estamos obrigados a volcarnos na educación e no benestar da nosa infancia,

porque da súa preparación, da súa educación en todas as ordes da vida, dependerá que saiban e poidan darlle continuidade histórica á gran obra que é Galicia, o noso país.

Galicia precisa dun goberno que recoñeza a substancial complementariedade das nosas cidades, das nosas vilas, das nosas aldeas, do urbano e do rural, que actúe superando a curtitude de miras dos localismos estériles e que atenda os intereses de todos, vivan onde vivan, pensen o que pensen, sexan da idade que sexan, sexan homes ou mulleres.

En cuarto lugar, propuxémoslles aos galegos –e hoxe renovo este compromiso– un goberno que traballe por superar tanto no público como no privado o senso auténtico do dereito e as leis. As normas xurídicas nun estado democrático e social de dereito son a mellor garantía da convivencia en paz, de estabilidade política e social e do progreso. No seu senso máis profundo, as normas son o gran capital social compartido que garante a vixencia dos grandes principios que fundamentan o noso sistema político e social: a liberdade, a igualdade e a solidariedade.

O Goberno que eu presidirei respectará as leis, regulará e cumprirá con transparencia todos os procedementos de contratación, de selección de persoal ou de acceso ás subvencións públicas. Traballará –porque a sociedade así nolo esixe– para que termos como “enchufismo”, “caciquismo”, “sectarismo” ou “partidismo” só teñan significado entre nós para referirnos ao pasado. (*Aplausos.*)

Pero tamén traballará para que todos os cidadáns, en particular os máis novos, se eduquen no respecto ás normas, nos valores do respecto aos demais, no respecto á *auctoritas* dos seus pais, dos seus mestres nas escolas, dos profesores nos institutos, dos axentes de tráfico nunhas estradas que cobran unha mortífera peaxe entre a nosa xuventude, como tan tristemente está de actualidade.

A nosa sociedade ten que recuperar a parcialmente esquecida cultura do traballo ben feito, do esforzo e da responsabilidade, do respecto ás normas que regulan a nosa convivencia, porque sen respecto ás normas democraticamente aprobadas a convivencia, a paisaxe e o medio ambiente se deterioran, moitas veces de forma irreversible.

En quinto lugar, señorías, propuxémoslles aos galegos –e hoxe renovo o noso compromiso nesta Cámara– a formación

dun goberno forte, austero e cohesionado ao redor dun liderado. Que o Goberno traballe unido baixo unha única dirección é unha premisa básica para o seu bo funcionamento. Sen unha Xunta cohesionada, estruturada con racionalidade, ben coordinada e liderada na procura dos obxectivos políticos comúns, non podemos sequera plantexarnos superar a crise.

Un goberno austero, non só porque ten que tomar exemplo das familias e das empresas galegas que afrontan a crise, senón porque ningún goberno pode exercer o liderado social que a sociedade precisa en tempos de crise, un liderado que só se pode obter a través da exemplaridade, dunhas políticas de aforro que afectan non só aos gastos máis superfluos senón tamén á propia estrutura do aparello goberamental.

O Goberno tamén será dialogante. Nós non nos conformamos con gañar nesta Cámara as votacións, porque a nosa ambición vai moito máis alá: queremos que Galicia saia con pulo da crise. Este cometido require que a unidade esencial que o noso país practica nas rúas, nos lugares de traballo, nos centros de estudo, nos foros de convivencia, se reflicta tamén no plano institucional. Empeñarei todo o meu esforzo para que os acordos sexan posibles, e o mesmo espero dos grupos parlamentarios e dos diferentes axentes sociais.

En conclusión, señorías, nós propuxémoslles aos galegos –e hoxe renovamos o noso compromiso–, en primeiro lugar, un goberno que procure a unión dos esforzos de todos os galegos ao redor dunha idea conxunta e compartida de país. En segundo lugar, un goberno que impulsase un programa de acción que superase os estériles antagonismos e disensións ideolóxicas. En terceiro lugar, un goberno que tivese como obxectivo o mantemento da cohesión social. En cuarto lugar, un goberno que traballe por recuperar tanto no público coma no privado o senso auténtico do dereito e o respecto ás leis. E, en quinto lugar, un goberno forte, austero, cohesionado, dialogante, unido en torno a un único liderado.

Pero tal será o goberno que eu presida; en síntese: un goberno en permanente coalición cos cidadáns de Galicia.

Señora presidenta, señorías, de obter o seu respaldo maioritario liderarei un goberno de coalición con todos os cidadáns de Galicia. Propóño, señorías, liderar un goberno para todos, e non só para os que nos votaron, porque estou convencido de que a inmensa maioría dos que nos votaron o

fixeron porque querían que en Galicia houbo un goberno para todos. (*Aplausos.*)

Señora presidenta, señoras e señores deputados, cada unha das sucesivas etapas vividas na recente andaina democrática de Galicia tivo un gran referente. Hóboas centradas no asentamento das institucións; hóboas adicadas ao desenvolvemento das estruturas competenciais do autogoberno; hóboas, xa nos últimos tempos, adicadas ao pleno desenvolvemento das políticas públicas autonómicas; e non faltaron tampouco momentos nos que prevaleceu un desacougante clima político.

Os presidentes Fernández Albor, González Laxe, Fraga Iribarne e Pérez Touriño –a quen aproveito para testemuñar o noso respecto pola súa entrega e polo seu traballo– tiveron que afrontar cada un deles os retos concretos que lles marcaron as circunstancias do seu tempo. Cómpre, polo tanto, e con carácter previo a que lles expoña cales van ser as liñas mestras de acción de goberno, facer un diagnóstico da situación da Galicia de hoxe, dos principais problemas aos que o próximo goberno terá que enfrontarse.

Quero facelo, na medida do posible, como un mero relatorio da situación. Non se trata, pois, de valorar a situación, pois iso acaban de facelo os electores galegos, trátase simplemente de describila, e quero facelo baixo unha premisa que explico tomando prestada unha frase pronunciada polo escritor Václav Havel, primeiro presidente democrático de Chequia, un país europeo que, como España, sufriu tamén unha longa noite de pedra. Nun discurso dirixido á súa nación, o ilustre intelectual dixo: “Supoño que non me propuxeron para este cargo para que vos minta”.

Eu estou convencido de que os galegos queren un presidente que non lles minta, por moi piadosa que puidese resultar a mentira. Só asumindo a realidade poderá Galicia comezar a percorrer o que vai ser duro camiño da recuperación da nosa economía.

Señorías, poucas dúbidas habemos de ter sobre cal é o principal problema que afronta Galicia no presente: a crise económica, e a consecuencia máis grave: o incremento do desemprego.

Detrás de cada cifra que incrementa as listas do paro hai un rostro humano, unha historia persoal e familiar que moitas veces roza a traxedia. E isto non o debemos esquecer nunca.

A taxa de paro española, un 15,5% no pasado mes de febreiro, xa duplica a taxa media da Unión Europea, situada no 7,9%. Un dato que demostra que a crise ten unha compoñente específica e singular no mercado laboral español e galego; unha compoñente que provoca que as consecuencias da crise sexan moito máis graves entre nós que noutras zonas da Unión Europea.

Por iso cómpre mirar de fronte aos que temos diante e, desde a responsabilidade, recoñecer que a situación do paro en Galicia é moi grave, e que aínda pode ir a peor nos próximos meses.

Segundo os rexistros dos servizos públicos de emprego, a data 31 de marzo 211.484 galegos e galegas están no paro. Son 51.000 parados máis que en marzo do ano 2008. É dicir, só no último ano o desemprego medrou en Galicia un 32%.

Estes son os datos oficiais, pero esta cifra podería incrementarse ata os 230.000 parados de terse en conta, tamén, aquelas persoas que se atopan realizando cursos de formación ou as que fixan algunha condición específica para aceptar un emprego.

Non podemos esquecer que, deses 211.484 galegos en paro, máis de 80.000 nin sequera cobran a prestación por desemprego, unha cifra que lamentablemente seguirá incrementándose nos vindeiros meses, e que amosa a gravidade do problema non só desde o punto de vista económico, senón tamén desde o punto de vista social.

Ademais, só nos tres primeiros meses do ano, máis de 7.000 traballadores galegos se viron afectados por 292 expedientes de regulación de emprego, cunha especial incidencia no sector da automoción.

Pero con ser preocupantes estes datos, o peor é que todos os indicadores apuntan a que a situación vai seguir agravándose nos próximos meses. Así, o ritmo de destrución de emprego, lonxe de ralentizarse, é cada vez máis alto. En marzo, a afiliación á Seguridade Social reduciuse en 47.595 persoas con respecto ao mesmo mes do ano pasado; é dicir, un 4,4% de redución de cotizantes á Seguridade Social.

O Banco de España acaba de facer públicas as súas previsións macroeconómicas para o ano 2009 e o ano 2010, pre-

visións que deixan pouca marxe para o optimismo. No que atinxe ao emprego, prevé unha taxa de paro para España do 17,1% para o ano 2009, pero o dato é incluso peor para o ano 2010, cando segundo as súas previsións acadaremos unha taxa de paro superior ao 19,4%. É dicir, segundo o Banco de España o paro vai seguir medrando non só en 2009, senón tamén no 2010.

Neste contexto, a confianza dos empresarios atópase en mínimos históricos. O índice de confianza empresarial que publica o Instituto Galego de Estatística sitúase no seu nivel máis baixo desde que se publica este indicador: unha baixada de 48,4 puntos, 32 puntos menos que hai un ano e 60 puntos menos que hai dous anos.

Só indo coa verdade por diante, por moi dura que esta resulte, poderemos contribuír a xerar confianza, confianza no goberno e nas institucións, algo que resulta imprescindible para afrontar a recuperación económica. O que toca agora é que os gobernos, todos os gobernos, recuperen a credibilidade e o rigor.

E entre as causas da actual situación salientan, sobre as demais, as seguintes:

En primeiro lugar, o afundimento da construción residencial, un dos principais motores da nosa economía.

En segundo lugar, o desplome da demanda interna e, polo tanto, do consumo.

En terceiro lugar, a fortísima contracción do crédito como consecuencia da crise no sector financeiro internacional, que, aínda que aparentemente nos afecta en menor medida que a outros países, está poñendo en moi graves dificultades as familias, os emprendedores e as pequenas e medianas empresas, e o noso sector empresarial e produtivo en xeral.

En cuarto lugar, as custosas medidas adoptadas polo Goberno de España en apoio do sector financeiro non se teñen trasladado en contía significativa para facilitar o crédito das empresas.

As consecuencias desta situación ben á vista están, porque o pesimismo e a desconfianza trasládanse inmediatamente á actividade económica. A creación de empresas en Galicia

tense reducido á metade no último ano, cunha caída do 55%. As exportacións baixaron en xaneiro un 17%, a maior baixada que se recorda desde mediados dos anos noventa. O investimento estranxeiro en Galicia reduciuse no ano 2008 ao nivel máis baixo de toda a década, acadando unicamente 22,5 millóns de euros, cifra que só representa o 0,08 do total do investimento estranxeiro en España.

Estes son algúns dos datos que demostran que estamos diante da máis grave situación económica desde que Galicia iniciou a súa andaina autonómica, porque os seus efectos trasládanse por todos os sectores do noso tecido produtivo.

No sector primario salienta a preocupante e grave situación que está a vivir o noso sector lácteo, unha crise que nos últimos días está chegando a niveis nunca antes coñecidos. O baixo prezo do leite está a dificultar enormemente a rendibilidade das nosas explotacións. Pero non é ese o único problema. Vimos recentemente como nalgunhas explotacións nin sequera está garantida a recollida do leite.

É evidente que a problemática do sector lácteo é moi complexa e ten causas diversas. Pero ninguén dubida que a entrada masiva de leite foráneo é unha das razóns que máis inflúe nesta dramática situación.

En boa parte é debido, na nosa opinión, á negociación mal plantexada do Goberno de España en Bruxelas, que tanto beneficiou aos países exportadores como Francia e Alemaña e tanto prexudicou a España e, moi especialmente, a Galicia.

Pola súa banda, e como é ben coñecido, o sector pesqueiro en Galicia está a vivir un dos seus peores momentos nos últimos anos. Hai unha caída xeneralizada dos prezos nas lonxas. Sufrimos unha entrada masiva de peixe foráneo, e cada vez resulta máis difícil atopar tripulacións cualificadas para enrolarse.

Os datos que proveñen da industria resultan tanto ou máis desalentadores. A produción industrial en Galicia está nunha situación de caída que se vén facendo máis acusada desde o segundo semestre de 2008 e que apunta a seguir agravándose nos vindeiros meses. Así o reflicte o índice de produción industrial cunha baixada do 20% con respecto ao ano pasado: en xaneiro baixou un 21% e en febreiro un 19%.

Terribles dificultades que, en maior ou menor medida, seguirán afectando os distintos subsectores industriais: desde a pedra ata o textil, pasando pola madeira ou a conserva. E, por suposto, que afectan tamén o sector da automoción. E quixera aquí determe sequera uns segundos, por tratarse dun sector fundamental da nosa economía. A súa facturación representa o 17% do noso produto interior bruto e concentra o 34% do total das exportacións galegas.

Da gravidade da situación do sector da automoción dan conta os datos coñecidos os últimos días, relativos á situación do sector en Galicia e en España. A fabricación de vehículos en xaneiro e en febreiro deste ano baixou un 50% con respecto ao mesmo período do ano anterior. A venda de vehículos en España baixou un 45% no mesmo período. Somos, despois de Irlanda, o país da Unión Europea no que máis baixan as vendas de automóviles.

Con este panorama é imprescindible o apoio da Administración xeral do Estado. Nembargantes, a actitude do Ministerio de Industria no reparto das axudas do Plan de competitividade está a ser, na nosa opinión, ilóxica e inxusta: Galicia representa cerca do 20% de fabricación de vehículos en España, pero só recibe o 11% do total das axudas estatais. ¿A que criterio responde este reparto?

No caso do comercio, e moi en particular do comercio polo miúdo, o minorista, os últimos datos oficiais, referidos a febreiro, apuntan a unha baixada das vendas do 7% no último ano, e o máis probable é que o consumo siga reducíndose.

Non son mellores as perspectivas do noso sector turístico. Os datos oficiais son cada vez peores; en febreiro, o número de viaxeiros reduciuse un 15, % con respecto ao ano anterior, e as pernoctacións baixaron un 16,%. E nada indica que se vaia producir unha recuperación no curto prazo, como acabamos de ver nesta Semana Santa.

Temos por diante, en fin, a máis dura crise económica que se recorda na historia da nosa Autonomía, unha crise que golpea con forza todos os sectores produtivos, e que ten o seu máis específico e cruel resultado nun desemprego que non para de medrar.

Pero non é o único problema que o próximo Goberno de Galicia terá que afrontar. Os cidadáns demandan, con máis

intensidade se cabe na actual situación de crise, unha importante mellora dos servizos públicos fundamentais.

En primeiro lugar, da sanidade, porque Galicia é unha das comunidades autónomas, e as enquisas así o constatan, na que a sanidade pública é a peor avaliada polos seus usuarios. Segundo o último barómetro sanitario do ministerio a sanidade galega é a peor valorada de toda España, só por diante de Canarias. Segundo ese mesmo barómetro, recentemente feito público, Galicia ten a maior porcentaxe de usuarios que afirman ter que esperar máis de seis meses para acudir ao especialista, un 21%.

Todo isto a pesares da boa calidade dos profesionais do Sergas, a pesares dos esforzos nos últimos anos dirixidos a incrementar a dotación tecnolóxica e a pesares, tamén, da boa situación da informatización dos centros sanitarios galegos.

En caso da dependencia é particularmente serio. Todos entendemos no seu momento que a Lei da dependencia era un instrumento moi necesario e por iso suscitou un gran consenso. Esta lei que abriu a esperanza de moitas persoas, entre elas de máis de 90.000 galegos, acabou converténdose nunha lei da decepción.

Hoxe hai miles de galegos con dereito recoñecido á prestación que non cobran, son persoas dependentes, a maioría cunha dependencia severa, que tiñan moitas esperanzas nesa lei, pero agora están frustrados e, sobre todo, séntense decepcionados. Cómpre dar unha rápida e eficaz resposta.

No ámbito da educación son moitos os retos que a situación actual pon enriba da mesa, pero quixera referirme alomenos a tres deles.

A calidade na educación, que nos últimos anos experimentou un retroceso en comparación con outras comunidades autónomas. Galicia pasou de ser a terceira comunidade con menor taxa de fracaso escolar á sexta comunidade con maior taxa. Ademais, só en dous anos perdemos 1,4 puntos de taxa de graduados en secundaria.

A formación profesional, que ten que xogar un papel fundamental na recuperación da nosa economía. Nos últimos catro anos perdéronse 13.600 alumnos en FP.

E a integración no Espacio Europeo da Educación Superior. Ás dificultades que está a xerar a implantación do chamado Plan Bolonia únense tamén os problemas de financiamento que teñen que afrontar as tres universidades galegas.

Non quero rematar esta parte da miña intervención sen referirme a unha cuestión que resulta imprescindible mencionar para completar este diagnóstico da situación actual de Galicia, a situación dun dos nosos sinais de identidade como pobo, a lingua galega; instrumento para a nosa comunicación e para a expresión do noso talento.

Durante moitos anos, as cuestións lingüísticas non suscitaron ningún problema para os galegos e as galegas. A convivencia pacífica e tranquila entre o galego e o castelán, entre o castelán e o galego, era un exemplo do noso carácter integrador. Lamentablemente, hoxe existe na sociedade galega unha forte preocupación que nos ten que facer reflexionar, porque os galegos non podemos permitirmos que unha das nosas principais referencias se acabe convertendo nun instrumento para a división social.

A inmensa maioría da nosa sociedade rexeita, rexeita de plano, as imposicións e os maximalismos lingüísticos e simplemente demanda poder exercer os seus dereitos en liberdade. (*Aplausos.*) Nesta pasada lexislatura houbo movementos desde o Goberno que abrían a porta á imposición do galego no ensino, como o decreto que foi aprobado incluso co informe contrario do Consello Consultivo de Galicia ou a iniciativa de converter as escolas infantís en galescolas. Pero a sociedade respondeu con moita claridade nas urnas, reiterando a súa aposta pola convivencia pacífica e polo bilingüismo cordial.

Enfrontámonos a un reto, o da normalización lingüística, que hoxe quizais é máis difícil de resolver que nos primeiros tempos da autonomía, o de recuperar o consenso, o de trasladar ás aulas a cordialidade lingüística. (*Aplausos.*)

Señorías, a tarefa que temos por diante nesta lexislatura é impresionante e tamén é apaixonante, porque se trata de servir a Galicia nun momento crítico e transcendente da súa historia. Unha tarefa que, alomenos nas súas grandes políticas de adaptación, require que todos asumamos o que o ilustre filólogo e pedagogo Couceiro Freijomil deixou escrito no seu ensaio histórico *La bandera de Galicia*: “Galicia no per-

tenece a ningún partido ni a ningún grupo. Ella debe ser un fin, nunca un medio. Por encima de todas las discrepancias y aspiraciones es menester que permanezca el santo nombre de Galicia uniendo estrechamente, sin distinciones, a cuantos en ella tuvimos la suerte de nacer para colaborar estrechamente en la grandeza de su futuro”. Ourense, 1929.

Por iso quero deixar claro –e polo tanto permítanme reiteralo– que no que se refire ás grandes apostas e decisións estratégicas pretendo convocar a todos: aos grupos da oposición; aos representantes dos traballadores; ás institucións que desempeñan, cada unha no seu sector, a representación dos intereses e do sentir da sociedade galega. O diálogo, e sempre que sexa posible o acordo, serán o instrumento esencial co que desenvolveremos as nosas propostas programáticas, unhas propostas que de seguido lles paso a expor, estruturadas en tres bloques: a economía, o benestar e o autogoberno.

Como dixen hai uns momentos, a situación económica que estamos a atravesar é o principal problema que ten hoxe Galicia. É certo que hoxe, en plena globalización económica, nin sequera os paraugas dos vellos estados son capaces de cubrir a moitos cidadáns. É certo que, ante a acelerada internacionalización da economía mundial, moitas institucións foron sobrepasadas polos feitos, poñendo negro sobre branco a necesidade da súa reforma. É certo que moitos dos instrumentos tradicionais de política económica, como a política monetaria e a comercial, son exercidos polas autoridades comunitarias. E tamén é certo que as comunidades autónomas, a pesares de ser España un dos estados máis descentralizados do mundo, apenas dispoñen de capacidade de actuación a través deses instrumentos tradicionais de política económica. Pero, sendo certo todo o anterior, tamén é certo que Galicia ten a obriga de intentar diminuír os efectos da crise, de intentar facelo coas ferramentas do autogoberno, partindo, iso si, de que estas ferramentas son certamente limitadas.

Entre estas ferramentas de autogoberno cómpre mencionar a política de gasto, na súa dobre compoñente inversora e social; certa marxe de actuación na política de ingresos, tanto impositivos como a través do endebedamento; a política regulatoria; a política de investimentos en capital humano e en investigación; as políticas activas de emprego e as políticas de fomento, formación empresarial e apoio ás empresas e aos emprendedores; instrumentos que, en coor-

dinación con outras instancias como o Estado e a Unión Europea, servirán para poñer en marcha as dúas actuacións económicas fundamentais que o Goberno impulsará. A primeira, a posta en marcha dun plan estratéxico da economía para a lexislatura, que teña efectos a medio e longo prazo. E a segunda, preparar un plan de choque con carácter inmediato que, incardinado no anterior, contribúa a paliar a actual crise a curto prazo.

O Plan estratéxico da economía galega para a lexislatura implica abordar cinco grandes eixes de actuación.

Primeiro, o impulso das políticas dirixidas a incrementar a competitividade e a apertura da nosa economía. Segundo, o impulso das infraestruturas de transporte, dirixidas a mellorar á vez a mobilidade das persoas e o acceso das mercadorías aos mercados exteriores. Terceiro, o impulso dunha política de ordenación do territorio que contribúa a poñer en valor o noso medio ambiente. Cuarto, o impulso das políticas sectoriais e específicas para todos os nosos sectores produtivos. E o quinto, o impulso das reformas do sector público autonómico, coa finalidade de mellorar a súa eficacia e a súa eficiencia.

O proceso de irreversible globalización que caracteriza a economía mundial dos nosos días, coa incorporación dos novos actores de dimensionamento continental –China e India–, fai que os galegos non poidamos competir –como en ocasións fixemos no pasado– ofertando recursos naturais sen valor engadido ou custos salariais máis baixos; o que hai que facer é centrarse na mellora da calidade e nos incrementos da produtividade. Este é o camiño emprendido con éxito no ámbito doutras rexións europeas e que outras comunidades autónomas como Cataluña e o País Vasco xa teñen iniciado.

Dixen ao comezo da miña intervención que nós non viñamos derrubar o que de bon e aproveitable recibísemos en herdanza, por iso consideramos que o Acordo pola competitividade de Galicia 2008-2011, asinado en xullo do pasado ano pola Xunta e os representantes sindicais e empresariais, debe constituír un aceptable punto de partida.

O acordo, que no seu día valoramos positivamente pese a non ser tidos en conta para a súa elaboración, require antes que nada a formalización de obxectivos concretos e de compromisos firmes por parte da Administración. Por iso com-

prométome a convocar os axentes sociais para, en base ao Acordo pola competitividade de Galicia 2008-2011, elaborar dentro dos primeiros cen días de goberno un programa estratéxico, con compromisos de gasto e de modificacións normativas, que contribúa a facer efectivos os obxectivos alí marcados.

Esas actuacións, na opinión de quen lles fala, deben incluír os seguintes cinco ámbitos de actuación: O fomento da competitividade da economía galega; a priorización dos sectores estratéxicos da economía galega; o fomento da internacionalización das nosas empresas; o fomento de emprego e da actividade emprendedora; e a utilización activa dos instrumentos autonómicos de política tributaria.

Para fomentar a competitividade da economía galega, o Goberno traballará nas seguintes cinco áreas. Na promoción do desenvolvemento tecnolóxico de Galicia; no fomento do uso das tecnoloxías de información e comunicación; no fomento da calidade dos produtos de orixe galega; en facilitar e racionalizar o financiamento das empresas; e en políticas máis activas de defensa da competencia nos mercados interiores.

Para a promoción do desenvolvemento tecnolóxico de Galicia mediante a creación de empresas de base tecnolóxica, proporemos a creación dunha axencia independente que coordine a todos os actores implicados –investigadores, promotores, inversores– e ás entidades públicas que realizan actividades de I+D+I en Galicia; que actúe en coordinación cun Igape renovado; que concentre os recursos autonómicos adicados ao fomento empresarial.

O fomento do uso das tecnoloxías da información e comunicación é un dos principais motivos polos que Galicia non é aínda competitiva no mundo globalizado; polo gran atraso que ten en relación co uso das novas tecnoloxías da información e a comunicación. A desaparición da fenda dixital coas sociedades máis desenvolvidas é un obxectivo prioritario do programa do Goberno, e para eso elaboraremos un plan estratéxico tecnolóxico que defina a estratexia global da Xunta de Galicia en materia de tecnoloxías da información e da comunicación, tanto na propia dimensión organizativa interna da Administración como no establecemento de medidas que faciliten a incorporación de toda a sociedade galega á sociedade dixital.

As políticas de fomento da calidade teñen hoxe en día dúas dimensións de igual transcendencia, a calidade referida aos produtos e aos servizos e a calidade referida ás propias empresas que producen os produtos e os servizos. No pasado chegamos a facer da marca “Galicia calidade” unha referencia de excelencia dos produtos galegos. Co paso do tempo, esa marca asociada á imaxe do conxunto de Galicia precisa dun reposicionamento que mostre de novo a realidade dunha Galicia dinámica, con empresas que triunfan nos mercados mundiais.

Facilitar e racionalizar o financiamento das empresas. Actualmente os instrumentos de fomento financeiro da Xunta caracterízanse pola súa dispersión, o que reviste unha particular importancia cando –segundo informacións recentes– en torno a catro mil empresas galegas están á espera do respaldo do actual Igape para acceder a un crédito. Procederemos a concentrar nun Igape renovado a xestión e a coordinación de todas as axudas vencelladas ao desenvolvemento empresarial de Galicia, pero non podemos deixar de falar das cuestións relacionadas co problema de financiamento das empresas sen facer dúas referencias adicionais.

En primeiro lugar, en relación coas pezas esenciais do sistema financeiro da Comunidade Autónoma: as caixas de aforros. Os feitos recentes no mercado de servizos financeiros españois debería ser suficiente vacina para os que propugnan unha maior presenza de representantes políticos nos órganos de dirección das caixas. Corresponde reforzar, vía reforma da Lei de caixas, a súa independencia e a súa profesionalidade. E corresponde tamén reforzar o seu compromiso co país, en especial desenvolvido a través da súa obra social en tempos de crise, pero tamén no que se refire ao seu tradicional compromiso cos proxectos empresariais galegos.

En segundo lugar, en relación coa protección dos consumidores galegos de servizos financeiros, un campo no que os consumidores se atopan particularmente indefensos. O Goberno dedicará unha especial atención ás familias de Galicia e ao problema do sobreendebemento, e urxirá do Goberno central a elaboración dunha lei sobre endebedamento específico para as familias que modifique a actual Lei concursal.

A política de defensa da competencia nos mercados interiores como quinto instrumento. Implantaremos unha política

activa de defensa da competencia para garantir a protección dos pequenos competidores. Farémolo mediante unha reforma da Lei de creación dos órganos de defensa da competencia da Comunidade Autónoma, de xeito que a actual estrutura dual –servizo galego dependente da consellaría e tribunal independente– sexa substituída, na liña da Lei de defensa da competencia do Estado, por un único órgano independente para a defensa da competencia.

O fomento dos sectores estratéxicos da economía galega. A estratexia de desenvolvemento económico debe basearse, señorías, na especialización. Cómpre para iso definir os sectores nos que se priorizarán os esforzos públicos e privados de especialización. Orientativa e preliminarmente consideramos estes doce sectores estratéxicos: a automoción; o sector naval; a madeira e a súa transformación; o mar e os produtos transformados; o téxtil; as tecnoloxías da información e a comunicación; o turismo; a construción; a loxística marítima; as pedras ornamentais; a enerxía e a agro-industria, como os sectores que, na nosa opinión, potencialmente hai que desenvolver.

Finalmente, é necesario implicar a Universidade galega na dinámica do desenvolvemento económico de Galicia. A necesaria procura da excelencia no contexto do Plan Bolonia –procura no contexto– require de esforzos financeiros públicos adicionais, que moi ben poden imbricarse no obxectivo de incrementar o número de investigadores en Galicia no desenvolvemento dos nosos sectores estratéxicos antes citados.

A terceira liña de actuación que o Goberno impulsará para incrementar a competitividade da economía galega é o fomento da internacionalización das empresas galegas. A realidade que subxace aos datos estatísticos é a seguinte: a empresa media galega vende o 76% da súa facturación en Galicia, o 18% no resto de España e só o 6% no exterior. O 70% das empresas galegas con máis de dez traballadores non están internacionalizadas, polo que só o 30% están operando no exterior –pese ás proximidades e á relación de intercambio con Portugal–. O Goberno porá en marcha un conxunto de accións dirixidas á internacionalización das empresas galegas, e centradas na concentración nun único departamento especializado as accións de promocións da empresa dentro do Igape –actualmente repartidas entre a Consellaría de Economía e a Consellaría de Industria–.

A cuarta liña de actuación é o relacionado co fomento do emprego e da actividade emprendedora. Cremos imprescindible e urxente, dada a situación do noso mercado laboral, elaborar un plan autonómico de emprego para a lexislatura que contemple os mecanismos e os recursos necesarios para: potenciar e facilitar a inserción laboral dos desempregados, en particular dos colectivos con maiores dificultades; modernizar o servizo público de emprego; establecer accións dirixidas de formación e emprego; establecer medidas para mellorar a calidade e a estabilidade laboral; e establecer medidas que melloren a seguridade no emprego.

Desde esta filosofía o Goberno adoptará medidas para a simplificación dos procedementos administrativos que soportan os emprendedores; apostará de modo decidido polo capital risco e o capital “semente”; e fomentará a vocación emprendedora en Galicia dando a coñecer a realidade da empresa nos centros educativos.

A quinta liña de actuación para incrementar a competitividade céntrase na utilización das marxes de autonomía fiscal e tributaria. Actualmente España –e por tanto Galicia– manteñen importantes diferenciais na imposición respecto doutros países. O imposto de sociedades, por exemplo, ten unha taxa nominal en España do 30%, e do 25% para pemes. Portugal –país veciño– ten unha taxa nominal do imposto de sociedades do 25%, e unha taxa reducida para as pemes da metade –o 12,5%–. Outros países da Unión Europea, como Irlanda, cunha taxa nominal do imposto de sociedades do 12,5%, compiten con taxas fiscais aínda máis baixas.

Galicia, como é sabido, non conta –nin é previsible que conte a medio prazo– con capacidade recadatoria ou normativa sobre os tributos empresariais. Pero si ten este Parlamento capacidade para propor ou instar a redución das cargas fiscais das familias e das empresas galegas ao Estado. E a tal fin o Goberno instará ao Goberno de España, a través do Parlamento, á redución do tipo do imposto de sociedades para as pemes, que quedaría nun 20% –o instrumento de umbral e facturación para ser considerada peme de 8 millóns de euros elevalo a 12 millóns de euros–; ao alivio aos 235.000 autónomos galegos e ás 45.000 pemes polo repunto da morosidade, incrementando dun 5% ao 8% a porcentaxe de previsións e gastos de difícil xustificación; e reducindo a súa carga fiscal permitindo que non tributen no IVE as facturas non cobradas.

Dentro das nosas posibilidades de actuación propoñémonos na próxima lexislatura actuar sobre tres tributos para alixerar a presión fiscal: incentivar a actividade e o consumo e contribuír a paliar as dificultades económicas de moitas familias. Propoñemos unha rebaixa sobre o tramo autonómico do imposto da renda das persoas físicas, que se concretará exclusivamente no primeiro escalón da tarifa autonómica; isto é, o que afecta ás familias cunha base imponible inferior a 17.700 euros. A medida favorecerá a todos os galegos, pero moi especialmente aos 600.000 contribuíntes de rendas medias e baixas (*Aplausos.*) –unha medida que beneficiará especialmente ao 54% dos contribuíntes galegos–; máis de 600.000 persoas terán unha rebaixa efectiva aproximada do 8% no tramo autonómico.

En segundo lugar, a supresión de facto do imposto de sucesións e doazóns para fillos, cónxuxes e para ascendentes.

E, en terceiro lugar, reformaremos o imposto de transmisións patrimoniais e actos xurídicos documentados para rebaixar ás familias numerosas –con carácter permanente– e aos menores de 35 anos –durante os próximos tres anos– que adquiren a súa vivenda habitual os tipos impositivos no imposto de transmisións un 43% e o tipo impositivo do imposto de actos xurídicos documentados un 50%.

Podo anunciarlles que a última medida exposta será unha das primeiras que aprobe o Goberno. Non ten senso que hoxe, co *stock* de vivendas baleiras que hai en Galicia, unha familia numerosa ou un mozo pague en Galicia 6.800 euros máis en impostos por adquirir unha vivenda media de 180.000 euros que na rexión de Murcia.

Señorías, o segundo gran eixo de actuación que forma parte do Plan estratéxico da economía para a lexislatura é o relativo ás infraestruturas de transporte e mobilidade. As infraestruturas do transporte son un elemento clave para a competitividade da nosa economía, para a calidade de vida dos galegos e para a cohesión, vertebración e reequilibrio territorial de Galicia.

No caso de contar co apoio maioritario desta Cámara, comprométome a que todas as actuacións en materia de infraestruturas cumpran un dobre compromiso: primeiro, que estean ao servizo dunha concepción estratéxica do país, pensando na competitividade da nosa economía e no benestar a

longo prazo; e, o segundo, que teñan como obxectivo prioritario a mellora da mobilidade.

Como principais accións en materia de infraestruturas propoñolles: nos cen primeiros días de goberno aprobaremos o Plan de infraestruturas cun horizonte de execución 2015. Neste plan estarán incluídas a totalidade das actuacións previstas no Plan Galicia, que se poñerán en servizo, no que se refire ás actuacións de competencia autonómica, antes de finalizar a lexislatura. *(Aplausos.)* Xestionaremos a transferencia da titularidade das autoestradas do Atlántico e do tramo Santiago-Dozón da autoestrada Santiago-Ourense. No caso da autopista do Atlántico, realizaremos unha reformulación total do deseño da autoestrada. Crearemos a Axencia Galega de Estradas, suprimindo con esta medida tres organismos: a dirección xeral, as sociedades SPI e Aceousa. A axencia configurarase como un organismo público da Administración autonómica. Faremos o Consorcio de Transportes de Galicia, integrado pola propia Xunta de Galicia, os concellos, as deputacións e o Ministerio de Fomento, para apostar de xeito definitivo polo desenvolvemento coordinado do transporte público de calidade. No ámbito metropolitano e dos núcleos intermedios poremos en marcha os plans de transporte metropolitano. Comprometémonos a tramitar e a aprobar o resto de plans sectoriais das grandes cidades: o Plan sectorial de Vigo, de Ourense, de Lugo e de Pontevedra, así como os plans de mobilidade para todas as áreas urbanas intermedias. Calquera actuación da nova infraestrutura de estradas se vinculará a unha análise profunda e rigorosa da mobilidade da zona, e de cada zona coas demais infraestruturas e co conxunto de Galicia. *(Aplausos.)* Moitas grazas. O presuposto en infraestruturas de transporte elevarase do 0,85% ao 1% do PIB —cómpre lembrar que no 2007 baixou ao 0,78%—. O presuposto en mantemento, xestión e conservación da rede será como mínimo o 3% do seu valor patrimonial.

Señora presidenta, señorías, saudamos o cambio no Ministerio de Fomento. Saudamos o cambio e a nova actitude do Goberno, que espero non se deba á escaseza de presupostos para investir en Galicia. Non seremos cómplices de máis atrasos, pero si, si seremos leais cun calendario realista da execución das infraestruturas no que se inclúa o investimento presupostado para Galicia e non gastado nos últimos anos do Goberno socialista en Madrid. *(Aplausos.)*

É necesaria a cooperación. Pedireille ao novo ministro de Fomento que, en cumprimento de senllas mocións aprobadas polo Congreso dos Deputados e o Parlamento de Galicia, proceda a convocar a Subcomisión de Infraestruturas creada no seo da Comisión Bilateral Administración Xeral do Estado-Xunta de Galicia; unha colaboración que espero se estenda máis aló do ferrocarril e inclúa previsións e prazos para as obras de autovías, portos e aeroportos que o Estado ten plantexadas en Galicia.

O ferrocarril non se limita á alta velocidade. Por iso estimamos que é esencial que a súa promoción inclúa todas as posibilidades que ofrece este medio, tanto no longo percorrido como no transporte de proximidade de media distancia ou de mercadorías. Nós apostamos por potenciar os tres ámbitos indicados sen esquecer ningún.

O desenvolvemento sostible de Galicia é a terceira prioridade estratéxica para a lexislatura. O noso patrimonio natural é a base sobre a que se debe sustentar o crecemento equilibrado da nosa economía e da nosa calidade de vida. O Goberno impulsará políticas que, considerando o conxunto do territorio de Galicia como un único espazo, como unha grande cidade única, se centren na súa ordenación e no seu desenvolvemento harmónico e racional, de xeito que se garanta a súa sostibilidade.

Entre as principais responsabilidades que asumimos quero destacar os seguintes compromisos: aprobar as directrices de ordenación do territorio e o Plan do litoral nos primeiros seis meses desde a toma de posesión do novo Goberno, garantindo a participación dos concellos e dos axentes sociais; impulsar a creación das áreas metropolitanas, comezando nunha primeira fase pola área metropolitana de Vigo e continuando pola da Coruña; impulsar o planeamento municipal, e para elo é necesario desbloquear e acelerar a aprobación dos plans xerais e dos plans de desenvolvemento; elaborar o catálogo de paisaxes de Galicia, formulando os primeiros proxectos e programas de recuperación paisaxística así como de imaxe urbana para as nosas vilas; deseñar unha nova estratexia de desenvolvemento sostible co obxectivo de que o patrimonio ambiental galego de riqueza e diversidade extraordinaria sexa usado racionalmente como capital que é da nosa sociedade; aprobar, no prazo máximo de seis meses, un novo plan de residuos sólidos urbanos, cos obxectivos concretos de redución, reutilización e reciclaxe

de residuos urbanos, e contemplará a construción de novas instalacións para a xestión destes residuos complementarios da planta de Sogama, en Cerceda, actualmente saturada; e sanear todas as rías galegas, acelerando a tramitación e a construción das depuradoras pendentes.

Así mesmo, con transparencia e o debido respecto institucional, o Goberno promoverá o traslado de ENCE, dentro da comarca de Pontevedra, co fin de recuperar ambientalmente a fachada marítima da marxe esquerda da ría de Pontevedra.

O desenvolvemento equilibrado e sostible de Galicia implica tamén a necesidade de actuar en todos os nosos sectores produtivos. Por iso cómpre traballar na competitividade do sector primario –a agricultura, a pesca e a gandería–.

O Medio Rural comprende a meirande parte do noso territorio. A súa importancia desde o punto de vista medioambiental, económico e social é innegable.

Quero expresar aquí a miña admiración pola xente do agro. Os agricultores e os gandeiros son empresarios que traballan sen contar as súas horas, e que moito máis que ningún outro sector económico teñen que adaptarse ao clima, teñen que adaptarse ao mercado e teñen que adaptarse ás regulacións. Estas circunstancias específicas fan que estea máis que xustificada unha especial atención dos poderes públicos a este sector. *(Aplausos.)*

A revisión das perspectivas financeiras da Unión Europea no horizonte do ano 2013 é un dos retos principais ao que nos enfrontamos a medio prazo. Algunhas das liñas mestras desta política serán as seguintes: fomentar as relacións interprofesionais, en particular, impulsando os contratos homologados entre produtores e industria; favorecer as políticas de fomento da calidade e a agricultura ecolóxica, a trazabilidade e a diferenciación dos produtos como sistemas para gañar valor nos mercados; adecuar o dimensionamento das explotacións, favorecendo a concentración de terra agraria e aproveitando terras agrarias en desuso ou infrautilizadas.

No sector forestal, a loita contra os incendios forestais será unha das principais preocupacións, cunha política seria de prevención, plans de actuación eficaces e adecuada dotación de medios.

Imos impulsar a plena recuperación das superficies queimadas polos incendios que asolagaron Galicia hai tres anos e fomentar o aproveitamento da biomasa dos subprodutos forestais; e ordenar e concentrar, na medida do posible, as parcelas forestais será outro obxectivo específico.

Imos convocar inmediatamente os interlocutores sectoriais da produción e da industria e imos elaborar un plan estratéxico de urxencia de aquí ata o 2015, ano en que finaliza o réxime das cotas lácteas.

Somos plenamente conscientes de que a crise do sector leiteiro ten un ámbito que excede o de Galicia –como dixen–, posto que estamos con tódalas consecuencias nun mercado único, e por ese motivo pediremos a colaboración, na elaboración e na execución deste plan, da Administración central e comunitaria.

Señorías, Galicia é un país eminentemente marítimo, para elo propoñémonos, desde o punto de vista organizativo, crear unha Consellería do Mar que facilite unha xestión integrada e coordinada dos asuntos relacionados coa pesca e co mar, coas seguintes liñas programáticas.

O obxectivo na pesca de gran altura é o mantemento da flota comunitaria de propiedade galega e a preservación dos intereses pesqueiros galegos en terceiros países.

Na pesca de altura, Galicia ten as condicións para converterse nun gran centro de contratación e comercialización de pesca de altura, á vez que mantén a súa cota actual de pesca. O obxectivo será completar o ciclo, dende a extracción ao consumidor, pero ten necesariamente que tratarse por fases, e a primeira sería situar os produtos nos grandes centros de distribución nacional.

Galicia ten necesariamente que potenciar a diferenza competitiva da alta calidade da súa pesca de baixura. É necesario realizar unha ordenación dos recursos nas augas da nosa competencia seguindo os principios das organizacións internacionais e da Unión Europea, fundamentalmente baseados na pesca responsable e na sostibilidade dos recursos. Tamén cómpre animar as confrarías e as organizacións de produtores para que constituían empresas comercializadoras dos produtos de baixura.

Galicia debe consolidar a produción actual e potenciar nas súas rías novos sistemas de produtos, para iso impulsaremos, entre outras medidas, a dotación para os produtos da acuicultura dunha marca común como produtos do mar de orixe galega; a ordenación de usos do litoral terrestre e mariño para facilitar novas instalacións de acuicultura sostibles e xeradoras de emprego e riqueza; e a transformación do marisqueo nunha actividade de acuicultura en sentido estrito. Para elo é necesario apoiar institucional, financeira e cientificamente o sector da transformación para lograr a incorporación nas industrias galegas de tarefas con maior valor engadido, co fin de minimizar os efectos da deslocalización industrial progresiva das tarefas intensivas de man de obra.

Señorías, nós seguiremos apostando decididamente polas enerxías renovables. Estamos convencidos de que é unha das maiores contribucións que podemos facer para lograr un desenvolvemento sostible. Temos que recuperar para Galicia a posición de liderado que tradicionalmente ostentamos no eido da enerxía eólica. Analizaremos e revisaremos o procedemento do concurso eólico para garantir a súa adecuación á legalidade. (*Aplausos.*) Moitas grazas.

Así mesmo, tamén apostaremos polo gas como unha das enerxías estratéxicas para acadar a máxima competitividade da nosa economía, o que esixirá a planificación das redes galegas de transporte primario e secundario de gas.

A importancia do comercio na economía e na sociedade das nosas vilas e cidades está fora de toda dúbida. Pola súa relevancia económica, o comercio representa o 13% do PIB e dá emprego a máis de cen mil persoas; pero ademais, desde o punto de vista urbanístico, polo papel dinamizador e conservador que ten o comercio nas nosas vilas e cidades e especialmente nos seus cascos históricos. Aprobaremos con urxencia un programa de medidas para combater os efectos da crise no comercio galego, centrado na adecuación dos produtos financeiros ás necesidades das empresas do sector.

O turismo é outro dos sectores estratéxicos para o futuro de Galicia. Actualmente representa xa en torno ao 12% do produto interior bruto e ocupa o 13% da poboación activa galega. Cómpre, pois, actuar decididamente para acadar os seguintes obxectivos: recoñecemento e potenciación do sector turístico como un motor esencial da economía galega. Neste senso temos que sacar o máximo proveito da oportu-

nidade que para nós representa a celebración do ano santo en 2010. O Xacobeo pode e debe converterse nun dos principais instrumentos sobre os que asentar a nosa recuperación económica.

Considerar a Galicia como unha unidade de destino turístico, unindo baixo unha única marca a promoción do turismo galego que integre os valores culturais, os valores naturais e humanos da nosa terra, como sinal de identidade diferenciadora.

Considerar o turismo como un instrumento que posibilita o equilibrio territorial costa-interior, mediante un programa de axudas destinado a municipios de interior de menos de 5.000 habitantes.

Considerar que a cualificación profesional no eido turístico é o primeiro paso para un sector de calidade, potenciando as ensinanzas vinculadas ao turismo nos distintos niveis.

O quinto e último eixo estratéxico do noso Plan de reformas da economía galega refírese á mellora da eficacia e da eficiencia da nosa Administración pública; para elo é preciso realizar reformas de calado na Administración pública.

A Administración pública galega e os seus empregados téñense que converter na vangarda da dinamización e dos cambios que o país necesita. A Administración pública ten –máis aínda en tempos de crise– que dar exemplo de austeridade e de racionalidade no gasto público. O Goberno promoverá a reforma da nosa Administración buscando o máximo consenso entre os representantes dos funcionarios e dos traballadores públicos para que avance cara ao obxectivo de mellorar a eficacia e a eficiencia.

En primeiro lugar, propoñemos a reforma na organización. Hai que avanzar na simplificación das estruturas da Administración xeral. Non se trata só de reducir o número de consellerías nun 25%, que o faremos; non se trata só de pasar de 52 altos cargos provinciais a 5, que o faremos; cómpre tamén redefinir e redimensionar a Administración institucional. Neste senso, o Goberno presentará ante esta Cámara un proxecto de lei que defina, sistematice e regule o modelo organizativo do sector público autonómico. Pero tamén hai que simplificar procedementos, reducir o tempo de resposta e mellorar a eficacia na atención á demanda dos cidadáns.

En segundo lugar, a reforma referirase aos medios. É preciso introducir as novas tecnoloxías sen esquecer a necesaria formación dos empregados públicos.

En terceiro lugar, a reforma da Administración pública referirase aos procedementos de gasto e de control de gasto.

Ata aquí os cinco eixes que lles acabo de expor, que constitúen o Plan estratéxico da economía para a lexislatura. Pero, como xa lles avancei, consideramos que a crítica situación esixe a inmediata posta en marcha dun plan de choque para a reactivación da economía galega. Un plan de choque, en definitiva, que teña efectos inmediatos.

O primeiro e inmediato paso que daremos para a posta en marcha deste plan é axustar o orzamento en vigor á realidade. Dito proceso, obviamente, virá xa condicionado pola nova estrutura da Xunta; unha estrutura máis reducida e simplificada e máis austera.

O segundo paso, tamén inmediato, será o de analizar e concretar as marxes presupostarias coas que o Goberno entrante se atopará. Lembremos que os vixentes orzamentos están fundamentados sobre unha previsión de crecemento do 1,3% para o ano 2009, previsión claramente irreal, máxime cando o propio Banco de España acaba de anunciar que España reducirá –non incrementará, reducirá– o seu produto interior bruto nun 3% para o ano 2009.

Finalmente, haberá que analizar ao detalle cal está sendo a evolución dos ingresos tributarios. O que procede é reaxustar e redefinir o documento orzamentario en función das necesidades reais da economía.

A partir do antedito, o Plan de choque para a economía galega artellarase en torno ás seguintes actuacións.

A primeira. Avanzaremos un vigoroso programa de inversión en infraestruturas públicas.

A segunda. Presentaremos un plan de vivenda que axude a resolver o exceso de stock existente e que permita dar resposta ás demandas e necesidades de vivenda pública.

A terceira. Deseñaremos actuacións decididas que permitan paliar o problema do financiamento das empresas galegas.

A cuarta medida do plan de choque terá, á súa vez, que destinar recursos para a mellora do capital tecnolóxico e humano.

A quinta medida. O plan deberá incluír medidas concertadas cos axentes sociais que permitan superar as inercias e ineficiencias detectadas nas políticas de promoción do emprego que non parecen estar dando os resultados que cabería esperar. (*Aplausos.*) En definitiva, propoñemos poñer en marcha no prazo máis breve posible, e dentro do presente exercicio presupostario, un conxunto de medidas orzamentarias que contrarresten os efectos da crise.

Non podemos rematar –pola súa evidente conexión coa cuestión que acabamos de tratar– sen referirnos á cuestión da reforma do sistema de financiamento autonómico.

Como é ben coñecido, o 30 de decembro do pasado ano o Goberno central remitiu ás comunidades autónomas unha proposta. A proposta artéllase arredor dunhas ideas que nun plano filosófico todos compartimos. O problema chega, como sempre, á hora de traducir os principios filosóficos á práctica. O quid da cuestión céntrase, unha vez máis, no custo real da prestación dos servizos transferidos e na necesidade de que eses servizos públicos poidan ser prestados en igualdade de condicións en todos os territorios de España.

Na proposta do ministerio, ademais de garantirse –coma sempre se fíxo– o statu quo, a maior parte dos recursos pasan a distribuírse en termos de poboación axustada e da súa evolución a partir dunha data determinada, e debe terse presente que a evolución da poboación axustada nos anos sucesivos, a partir do ano base do novo modelo, condúcenos paulatinamente a unha perda sucesiva dos recursos que o modelo proporcionaría á nosa Comunidade autónoma. Diante desta situación, xa lles anuncio que o Goberno solicitará o apoio dos grupos representantes nesta Cámara co fin de que Galicia non saia prexudicada no novo sistema de financiamento autonómico.

Señorías, remato o tempo adicado a presentar as ideas e actuacións que conforman o noso programa económico e paso xa a referirme ao segundo bloque, ao bloque do benestar.

Señorías, compartimos as arelas da inmensa maioría dos galegos, que queren vivir nunha sociedade máis xusta, máis igualitaria, máis libre e máis solidaria, e por eso traballare-

mos sería e responsablemente na mellora do noso sistema de benestar.

Nós cremos na autonomía política dentro dunha España que garante constitucionalmente a solidariedade entre todas as persoas. A actual crise económica chega nun momento no que o sistema de benestar de Galicia, ao igual que no conxunto de España, aínda non está plenamente desenvolvido, e son moitos, polo tanto, os problemas que quedan por atender.

Os principios que orientarán transversalmente as políticas de benestar do Goberno poden resumirse nos tres seguintes. Primeiro, as políticas sociais deben estar dirixidas a apoiar integralmente a todas as familias. Segundo, as políticas de benestar son, fundamentalmente, políticas de igualdade. E terceiro, as políticas de benestar deben ser eficientes, para subministrar servizos públicos de calidade para todos.

Como é ben sabido, España é, no contorno da Unión Europea, o país que menos apoio público outorga ás familias: un 0,7% do seu PIB; tres veces menos cá media da Unión Europea, o 2,1%, e moi afastada dos países máis desenvolvidos. Impulsaremos unha nova política de apoio ás familias galegas e farémolo desde o diálogo e a concertación cos representantes das asociacións familiares e os axentes sociais, mediante a constitución dun Consello Galego de Política Familiar. Diálogo e concertación que terán, como obxectivo prioritario, a elaboración no prazo dun ano dun proxecto de Lei de apoio ás familias galegas que trate de xeito integral todas as posibilidades de apoio e axuda dende a Administración para facilitar ás familias. (*Aplausos.*)

A política de vivenda do Goberno, como xa se avanzou, terá un triple obxectivo. Axudar a resolver os problemas que as familias e os mozos teñen para acceder a unha vivenda. Contribuír á reactivación dun sector do que depende o traballo de moitas persoas en Galicia. E mellorar o stock de vivendas de Galicia, non só en cantidade senón tamén en calidade. Para elo, ademais das iniciativas fiscais xa expostas, o Goberno impulsará outras medidas.

Impulsaremos a sinatura dun acordo entre a Administración e todos os sectores do sector inmobiliario –promotores, entidades de crédito, colexios de notarios e rexistradores da propiedade– que propicie a saída ao mercado do stock de vivendas

existente en Galicia no curto prazo, a través de diferentes fórmulas de acceso e cun compromiso de prezo máximo.

Paralelamente, investirase na adquisición de vivendas a prezo taxado, co mesmo obxectivo de reducir o stock de pisos baleiros. As vivendas serán incorporadas aos programas de vivenda pública e vivenda en aluguer.

En terceiro lugar, impulsaremos programas específicos de vivenda en aluguer, de vivenda en aluguer con opción a compra, e impulsaremos a construción de vivendas públicas alí onde a demanda o faga racionalmente necesario.

A situación da educación en Galicia, como xa describín anteriormente, esixe que o próximo Goberno propicie unha reforma baseada nun amplo consenso, no Pacto social pola educación. Este consenso debería cristalizar na aprobación dunha Lei da educación non universitaria en Galicia que permita adaptar o noso sistema educativo ás necesidades do noso país.

O Pacto social pola educación deberá contemplar tamén outros obxectivos: avanzar na calidade do sistema, recuperar a convivencia nos centros, a dignidade da profesión docente e a responsabilidade, tanto dos alumnos como das familias, na esencial labor de educar os máis novos; impulsar a reforma da Formación Profesional para convertela nun instrumento de acceso ao emprego; reestruturar a ensinanza das linguas co obxectivo ambicioso de que todos os que sigan o currículo formativo en Galicia acaben sendo trilingües; aprobar consensuadamente entre a Administración e as universidades, pero tamén coas demais forzas políticas e representantes sociais, o mapa das novas titulacións, que permita ás institucións universitarias integrarse con garantías no espazo europeo da educación superior.

O compromiso do Partido Popular de Galicia, e o meu propio, coa sanidade pública galega vén de lonxe; dende que conseguimos que o Estado lle transferise a Galicia os servizos do Insalud. Hoxe quero renovar, e incluso reforzar, o noso compromiso coa sanidade pública galega; o compromiso cunha sanidade pública de calidade e eficaz.

Quero destacar brevemente algunhas medidas que impulsará o novo Goberno en relación cos usuarios, en relación cos profesionais, en relación coa mellora da xestión e en relación cos investimentos.

En relación cos usuarios, aprobaremos a Lei de garantías de prestación e a carteira de servizos do Sergas, establecendo máximos tempos de demora en 45 días para probas diagnósticas e 60 días para intervencións cirúrxicas; *(Aplausos.)* priorizaremos a atención a pacientes sen diagnóstico; garantiremos a “espera cero” en pacientes con cancro e outras enfermidades moi graves e crearemos unidades de atención integral á muller. *(Aplausos.)* Moitas grazas.

En relación cos profesionais da sanidade, garantiremos unha política de persoal que impulse a estabilidade laboral, a promoción profesional e un novo sistema de retribucións axeitado ao ámbito do sistema nacional de saúde.

En relación coa mellora da xestión, os nosos esforzos prioritarios dirixiranse a formar equipos directivos con experiencia e a garantir a sostibilidade financeira do sistema.

En relación cos investimentos en infraestruturas, será prioritario para o novo Goberno rematar coas obras do novo Hospital de Lugo, que acumula un retraso importante; construír os novos hospitais de Vigo e tentar o de Pontevedra; finalizar coas obras pendentes dos plans directores da Coruña, do Hospital de Ferrol, do Hospital de Ourense e do Hospital do Salnés, e retomar o Plan de construción de centros de saúde

Como xa dixen anteriormente, de todas as iniciativas legislativas aprobadas nos últimos tempos en España, poucas como a Lei da dependencia acadaron tanto consenso e poucas xeraron tanta decepción. É imprescindible, pois, mellorar a xestión para garantir o pago das prestacións, e neste senso comprometémonos a que os 16.000 grandes dependentes cobrarán as axudas da Lei de Dependencia antes de rematar o ano. *(Aplausos.)* Comprometémonos igualmente a non gastar un só euro en publicidade da dependencia e destinar todos os cartos á súa mellora. *(Aplausos.)* Comprometémonos a desenvolver unha rede de atención primaria á dependencia de ámbito municipal, que ofrecerá asistencia a domicilio, teleasistencia, alimentación e centros de día. O obxectivo pasa por dotar dun centro de día a cada concello, polo menos, de máis de 1.500 habitantes. *(Aplausos.)* Tamén se creará unha rede de atención especializada de residencias –co horizonte de que cada comarca conte, como mínimo, cunha residencia de maiores– e de centros especializados de referencia para toda a comunidade autónoma, tanto para enfermos de Alzheimer como para persoas con

discapacidades psíquicas. Todas estas materias enmarcaranse nunha estratexia de maior coordinación entre os recursos sociais e os recursos sanitarios.

O firme e contrastado compromiso co benestar dos galegos residentes no exterior vai ter continuidade nesta lexislatura. No plano económico, levamos xa varios anos reivindicando a incorporación dos custos da atención á emigración galega no sistema do financiamento autonómico para poder atender mellor as necesidades dos galegos residentes no exterior. E no plano institucional temos esixido a adopción de medidas que garantan a transparencia e o respecto á vontade democrática dos emigrantes. Por desgraza, estas medidas aínda non foron aprobadas e hoxe o dereito ao voto dos galegos que residen no exterior está lonxe de ser exercido coas debidas garantías democráticas. Nós seguiremos esixindo que os galegos do exterior voten nas mesmas condicións e coas mesmas garantías democráticas que os que vivimos aquí. Por iso unha das primeiras demandas que levarei ao meu primeiro encontro co presidente do Goberno de España será a urxente implantación do voto en urna ou do voto telemático para os españois residentes no exterior. *(Aplausos.)*

Máis aló desta esixencia democrática, quero salientar que o Goberno dará un novo pulo ás políticas autonómicas aplicables á emigración con medidas como o recoñecemento dos dereitos sociais e sanitarios, particularmente o de recibir a tarxeta sanitaria nas mesmas condicións que os residentes en Galicia, a ampliación da rede educativa galega no exterior e o impulso ás medidas tendentes á facilitar o retorno.

Remato, señorías, a exposición do noso programa de benestar referíndome a dúas áreas da acción que resultan para quen lles fala de especial querenza e importancia; refírome ao deporte e ás políticas de promoción da igualdade entre o home e a muller.

Investir en deporte é investir en saúde e na creación duns hábitos de comportamento social que resultan beneficiosos para todos. A necesidade de cooperar, a cultura do esforzo e a superación son circunstancias que están implícitas en toda actividade deportiva, por iso o deporte ocupará unha especial atención, que se marcará o obxectivo de completar a dotación de instalacións deportivas que Galicia precisa. Unha instalación deportiva múltiple, nunha primeira fase, en todos os concellos maiores de 25.000 habitantes, garantindo

a existencia dunha instalación deportiva próxima a todos os cidadáns, a non máis de trinta minutos de distancia do seu fogar, do seu centro de traballo ou do seu centro de estudio. Isto, por suposto, sen esquecer o necesario impulso e apoio ao deporte de alta competición, que tantas boas novas ten proporcionado aos galegos nos últimos anos.

Do mesmo xeito, o benestar de todas as mulleres e tamén de todos os homes de Galicia dependerá de que saibamos continuar avanzando pola senda da igualdade entre homes e mulleres, porque, pese aos moitos avances que se teñen producido no terreo da igualdade home-muller, a realidade dista de ser a que sería desexable. En particular, as condicións laborais e salariais das mulleres son con frecuencia peores cás dos homes: maiores taxas de contratación temporal, maior dificultade de acceso ao mercado de traballo, múltiples barreiras na súa promoción... Estas diferenzas aprécianse incluso nos seus salarios, inferiores por termo medio aos dos homes. Síntome particularmente comprometido coa participación da muller nos mercados laborais en plena igualdade, por elo o Goberno impulsará a igualdade salarial, excluindo das axudas públicas as empresas que discriminan salarialmente as mulleres. (*Aplausos.*)

Señora presidenta, señoras e señores deputados, referireime a continuación ao programa en materia de autogoberno, e quero facelo enfatizando unha das ideas que van inspirar a executoria do novo Goberno. Refírome á necesidade de trasladar ao debate político as prioridades que latexan na cidadanía, resistindo a tentación de substituír a Galicia real por outra imaxinaria. Neste senso, é claro que a gran maioría dos galegos entenden que a pertenza de Galicia á democracia española é unha garantía da súa autonomía; que ademais, esta pertenza de Galicia á democracia española reforza vencellos humanos, culturais e económicos que se remontan aos máis lonxanos tempos da historia. Así o ve maioritariamente a nosa sociedade e así o ve tamén quen solicita de vostedes o apoio á investidura para presidir a Xunta de Galicia.

Quero reivindicar aquí o principio de eficacia. O autogoberno non é un fin senón un medio que nos procura unha mellor xestión dos asuntos públicos, unha atención máis próxima aos cidadáns, unha defensa máis firme dos nosos intereses, unha participación máis intensa na vida política de Estado e, en definitiva, do benestar dos galegos. Esquecer eses cometidos nos conduciría a unha devaluación da autonomía e ao

seu progresivo alonxamento do país. Desas dúas bases elementais que veño de formular dedúcese a necesidade de cambiar ese discurso que mide o grao de compromiso autonomista só co baremo da reclamación e non co baremo da boa xestión das competencias que xa se teñen, co seu exercicio coordinado co Estado, cos poderes locais, coa Unión Europea e co bo funcionamento das institucións autonómicas xa existentes. Porque o autonomismo permítenos, en perfecta síntese, desfrutar con naturalidade das nosas identidades: sentímonos galegos e por elo tamén españois e por elo tamén europeos.

Son, en consecuencia, tres as liñas de actuación que o Goberno se marcará en materia de autogoberno. A primeira, as relativas á reforma do marco estatutario e competencial. A segunda, as relativas ás institucións do noso autogoberno e a súa reforma. A terceira, as relativas ás relacións institucionais e á acción exterior de Galicia.

O meu grupo político ten dabondo demostrado o seu compromiso co desenvolvemento e a consolidación do vixente Estatuto de autonomía. Hai catro anos consideramos que o actual Estatuto podía e debía ser mellorado. A reforma frustrouse, e considero que non sería bo, se en verdade hai intención de retomar os traballos da reforma, que nos enfrontásemos no debate das causas daquela frustración, porque non estaríamos de acordo e só contribuiría a dificultar a propia reforma. Ao igual que entón, nós estamos dispostos a participar activamente na reforma da nosa norma institucional básica, e para tal fin presentaremos dende o Goberno unha completa iniciativa de reforma do Estatuto de autonomía de Galicia.

En todo caso, a forma non vai ser un obstáculo. Eu estou disposto a conversar cos novos líderes dos outros grupos parlamentarios coa finalidade de atopar a mellor das rutas cara á reforma estatutaria. Unha reforma estatutaria que –lembro– terá que respectar a legalidade constitucional. (*Aplausos.*) Terá que respectar a legalidade constitucional, tanto a letra como o espírito da Constitución de 1978, e, polo tanto, o conxunto do bloque de constitucionalidade que inclúe a xurisprudencia do Tribunal Constitucional. Para tal efecto, a sentenza do intérprete supremo da Constitución sobre o percorrido do Estatuto de autonomía de Cataluña será especialmente relevante.

En relación co desenvolvemento competencial, quero sinalar que o Goberno vaille dar continuidade ás demandas compe-

tenciais que, co apoio unánime desta Cámara, o Goberno bipartito presentou perante a Administración do Estado na pasada lexislatura.

Señorías, como responsable dunha forza que acaba de pasar pola oposición, son ben consciente da importancia que ten o bo funcionamento das institucións para o desenvolvemento ordinario do sistema democrático. As institucións galegas, en liñas xerais, teñen amosado un bo rendemento, mais nós pensamos que algunhas necesitan unha reforma para a súa adecuación ás novas realidades sociais.

En primeiro lugar, comparto a necesidade de reformar o Regulamento do Parlamento coa finalidade de reforzar a súa centralidade na vida política da comunidade autónoma e reforzar a participación cidadá a través do recoñecemento da iniciativa lexislativa aos interlocutores dos poderes locais en Galicia.

En segundo lugar, é preciso actuar con urxencia para atallar o estado no que se atopa a Administración de Xustiza en Galicia. A Administración de Xustiza en Galicia precisa que tomemos decisións para acadar os obxectivos, e a continuación os enumero.

Unha xustiza moderna e eficaz, mediante a posta en marcha da nova oficina xudicial, tecnoloxicamente avanzada, coa implantación e o desenvolvemento de novas utilidades informáticas. Una xustiza participada, mediante a creación dun Foro ou Observatorio permanente da situación da xustiza en Galicia. Unha xustiza transparente, que aproveite as posibilidades das novas tecnoloxías para comunicar o estado dos procedementos e o acceso á información a través dun portal web. E unha xustiza, en definitiva, máis próxima ao cidadán, cunha reordenación dos servizos de atención ao cidadán e ás vítimas dos delitos.

En terceiro lugar, en materia de Interior e Protección Civil son prioritarias dúas medidas: reformar a vixente Lei de Policía autonómica e reformar a vixente Lei de emerxencias.

Reformar a vixente Lei de Policía autonómica, que non chegou a ser aplicada, e camiñar cara á creación dun corpo propio, cara ao establecemento dunha carreira policial única que integre as policías locais e cara ao artellamento de mecanismos de colaboración cos demais corpos policiais e forzas de seguridade do Estado.

Reformar a vixente Lei de emerxencias, coa finalidade de atribuír aos concellos e aos voluntarios o protagonismo que lles corresponde.

En cuarto lugar, cómpre tamén reforzar a autonomía municipal, apostando polo asociacionismo entre concellos como xeito de acadar obxectivos conxuntos e incluso como paso previo de posibles fusións de concellos; reformando a Lei de Administración local de Galicia, para establecer, entre outros, o novo catálogo de servizos de obrigado cumprimento e protocolizar a colaboración da Xunta e as deputacións; elaborando e aprobando unha lei de facendas locais de Galicia, que estableza os alicerces cos que poñer fin ao tradicional raquitismo da facenda municipal galega; e desenvolvendo os aspectos máis substanciais do pacto local, que se atopa con preto do 85% das súas previsións aínda pendentes. *(Aplausos.)*

En quinto lugar, cómpre tamén reformar os medios públicos de comunicación de Galicia e convertelos, mediante a modificación da Lei da Compañía de Radio e Televisión Galega, nos medios obxectivos e de calidade que os cidadáns arelan. A tal efecto quero reiterar, unha vez máis, a miña intención de pactar cos grupos desta Cámara o nomeamento do próximo director xeral da compañía, mesmo sen que a citada reforma teña sido tramitada. *(Aplausos.)* Uns medios públicos de comunicación que, por outra banda, requiren rematar coa precariedade laboral de moitos dos seus empregados e elaborar un plan de produción propia que dea resposta á demanda de contidos que as novas canles xerarán.

O peso de Galicia no debate sobre a articulación institucional do Estado e da Unión Europea ten minguido considerablemente nos últimos tempos. Un goberno dividido na súa concepción sobre o modelo de estado e de integración europea dificilmente podería traballar conxunta e coordinadamente no terreo das relacións institucionais e da acción exterior.

Para nós é prioritario reforzar e utilizar plenamente os existentes mecanismos de cooperación institucional, tanto co Estado coma coas demais comunidades autónomas, e por iso propoñémonos continuar apoiando, no debate sobre a reforma constitucional do sistema autonómico, unha reforma do Senado para convertelo na Cámara de representación territorial.

Impulsaremos o funcionamento con carácter ordinario da Comisión Bilateral de Cooperación.

É necesario abordar con rapidez a elaboración dunha axenda estratéxica de acción exterior de Galicia, que fixe obxectivos, métodos, instrumentos e recursos.

Hai que impulsar a presenza das comunidades autónomas no Consello de Ministros, así como nos comités da Comisión Europea. Impulsar o traballo de Galicia no Comité das Rexións. Reivindicar as funcións de autoridade de xestión e de pagamento dos fondos europeos. A promoción dun *lobby* galego na Unión Europea e o impulso da actividade da Fundación Galicia-Europa. E impulsar e profundizar a cooperación coa rexión norte de Portugal, redefinindo o modelo institucional da Comunidade de Traballo e a redacción dun plan estratéxico Galicia-Norte de Portugal.

Aprobaremos o plan directivo previsto na Lei galega de cooperación para o desenvolvemento, aínda pendente.

Remato, señorías, este percorrido polas liñas programáticas que o goberno desenvolverá, facendo referencia á importante cuestión da nosa cultura e da nosa lingua.

A nosa cultura, cerne do ser de Galicia, requirirá para nós unha atención primordial. Cómpre lembrar que a identificación da Galicia intelectual coa Galicia popular, xunto cos dereitos políticos do noso pobo, foron os obxectivos polos que loitaron moitos ilustres galeguistas. A todos e a todas elas, o meu máis sincero agradecemento. (*Aplausos.*)

Persoalmente considero que o diálogo e a liberdade son os alicerces fundamentais para asentar a política cultural dos próximos catro anos. Diálogo e liberdade. Teño claro que o papel da administración, en materia cultural, debe centrarse no apoio dos proxectos e das propostas, na axilización da máquina burocrática, no fomento e na promoción, e nunca no dirixismo cultural. A iniciativa en materia de cultura correspóndelles aos escritores, aos editores, aos tradutores, aos ilustradores, aos deseñadores, aos artistas plásticos, aos cineastas, aos músicos, aos actores..., aos homes e mulleres que, dun ou doutro xeito, engrandecen a nosa cultura co traballo e a ilusión.

A sociedade galega iniciou unha nova situación política o 6 de abril de 1981, data da entrada en vigor do Estatuto de

autonomía. Vinte e nove anos de profundas transformacións e de avances en favor da personalidade colectiva de Galicia. Un tempo no que o noso tecido social soubo asumir e asimilar o cerne substantivo do país, o que Vicente Risco considera como “patrimonio identificador”: pobo, territorio, lingua, cultura e unha historia bimilenaria. É dicir, “a dimensión temporal de Galicia”, en acertada definición de Ramón Piñeiro, a quen este ano, moi merecidamente, a Real Academia adica o Día das letras galegas.

Polo tanto, quero reafirmarme unha vez máis, perante esta Cámara, nunha desas grandes realizacións, se cabe a principal, refirome á lingua galega. Fala propia significa identidade. O noso idioma caracterízanos, enriquecénos e constitúe un dereito de todos os galegos, sen exclusións, independentemente de calquera opción partidista e das estratexias políticas.

Teño moi claro este principio irrenunciabile, e considero que o noso modelo normalizador debe atender a realidade, lonxe de copias e mimetismos alleos, por moi ben intencionados que sexan e veñan de onde veñan. Equivócanse os que pretenden facer do galego un instrumento de imposición, e erran tamén os que consideran a lingua propia como algo subalterno ou marxinal.

A amabilidade lingüística, o respecto polo que fala cada quen, imponse sobre os radicalismos estériles. Será aí, nesa actitude exemplar dos falantes, onde haxa que incidir para que ninguén se sinta marxinal ou excluído. (*Aplausos.*)

A cooficialidade, establecida no Estatuto, garante as expresións na nosa Comunidade Autónoma en galego ou en castelán. O Goberno respectará este marco legal e promoverá proxectos e plans destinados á defensa e pervivencia, en liberdade, da lingua galega.

Precisamente por iso o Goberno derrogará o decreto que regula o galego no ensino; un decreto aprobado sen consenso e coa opinión contraria do Consello Consultivo de Galicia. (*Aplausos.*) Este decreto, señorías, será substituído por outro, elaborado coa participación e orientación dos expertos e das institucións, coas consultas oportunas, en liberdade. Un novo decreto que terá como finalidade o impulso do trilingüismo nos centros do ensino, e o respecto, o respecto aos dereitos individuais das familias e dos alumnos.

Señoras e señores deputados, señora presidenta, quen hoxe solicita desta Cámara a súa confianza para formar goberno pertence á xeración de galegos que naceu politicamente na autonomía. Todos eles, todos nós, sentímonos partícipes dunha historia que se perde no tempo, pero sobre todo sentímonos vencellados a un proxecto democrático que fai que esta esquina de Occidente sexa hoxe unha terra fértil para a liberdade.

Despois dos tempos escuros onde, como dicía o poeta, “todo está por vir e non chega”, vivimos unha alborada chea de posibilidades, na que camiñamos ao carón dos países máis libres do mundo.

Cando un país é capaz de catalizar as súas enerxías vitais, cando cada muller e home saben cumprir co seu deber cidadán e cando os dirixentes lembran en cada momento do seu traballo que segue vixente a máxima de que a democracia é o goberno do pobo e para o pobo; cando esa conxunción de factores se produce, as dificultades son superables.

Sei que este país existe, é Galicia. Sei que estas mulleres e homes son reais, porque están aí fóra, están aí fóra dando exemplo do seu quefacer silandeiro e anónimo. Sei que este candidato empeñará a súa vida na tarefa de estar á altura da nosa xente, da que nos precede e á que lle debemos o que somos, da que comparte connosco esta etapa da nosa historia e da que no futuro fará que Galicia siga brillando no firmamento das democracias. (*Aplausos.*)

Non lle propono –moitas grazas– a esta Cámara, nin ao país aquí representado, un mero cambio de Goberno. Este programa que veño de presentar leva consigo un cambio de prioridades. Abonda con percorrer a nosa terra e escoitar con humildade os nosos veciños e paisanos para saber que é o fundamental e que é o accesorio. É doado entender a súa mensaxe. Non queren debates superfluos. Non lles importan as pequenas liortas dun poder endogámico e autista. Non anceian unha Galicia illada de España ou de Europa. Non

lles gusta un goberno que pelexe sistematicamente con outras administracións, senón outro que coopere e colabore. Cooperaremos, estaremos abertos ao mundo, fuxiremos das querelas e dos debates que esquecen que a misión esencial do político é trasladar o pulso da sociedade á acción de goberno. En definitiva, seguiremos o exemplo deste gran país.

Conclúo, pois, pedíndolles humildemente aos grupos políticos representados nesta Cámara o seu apoio na tarefa de facer un país mellor. Conclúo pedíndolles o seu apoio, alomenos naqueles temas que, como moitos dos que enumerei na miña intervención, son de interese xeral para todos e cada un dos galegos e das galegas.

Confío no noso pobo, nas nosas xentes. Confío na súa forza e na súa resistencia diante das adversidades. Teño fe no seu talento, porque sei do que foi capaz en circunstancias aínda máis adversas que a presente. Sei que xuntos, pobo e representantes, encontraremos solucións coas que abrir novos horizontes para a nosa terra.

Deus fratesque Gallaecia. Os nosos antergos adoitaban invocar a Deus para saír con ben das súas loitas. Hoxe volvemos a facelo, aínda que contamos con algo que a eles lles faltaba entón: coa democracia, coa autonomía e coa confianza das nosas propias posibilidades.

Con esa mesma fe, solicito a confianza do Parlamento.

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

A señora PRESIDENTA: Moitas grazas, señor Núñez Feijóo.

A intervención dos grupos parlamentarios, de acordo co disposto no artigo 136.3º do Regulamento, será o día 16 ás 12 horas.

Suspéndese a sesión ás once e cincuenta minutos da mañá.

RELACIÓN DE DEPUTADAS E DEPUTADOS PROCLAMADOS ELECTOS POR ORDE ALFABÉTICA

- 1.- Acuña do Campo, Carmen
  - 2.- Adán Villamarín, Carme
  - 3.- Álvarez-Campana Gallo, José Manuel
  - 4.- Arias Rodríguez, Raquel
  - 5.- Arias Veira, Pedro
  - 6.- Aymerich Cano, Carlos
  - 7.- Baamonde Díaz, Agustín
  - 8.- Balseiro Orol, José Manuel
  - 9.- Baltar Blanco, José Manuel
  - 10.- Barcón Sánchez, Mar
  - 11.- Barros Sánchez, Natalia
  - 12.- Blanco Álvarez, Fernando Xabier
  - 13.- Bouza Santiago, Ana Luisa
  - 14.- Burgo López, Concepción
  - 15.- Calvo Pouso, Diego
  - 16.- Caride Estévez, María José
  - 17.- Castiñeira Broz, Jaime
  - 18.- Cerviño González, Francisco
  - 19.- Cobián Fernández de la Puente, Pablo
  - 20.- Fernández Fernández, Rosendo
  - 21.- Fernández Leiceaga, Xoaquín María
  - 22.- Ferverza Costas, José
  - 23.- Fraga Santos, Silvia
  - 24.- Gallego Calvar, Carmen
  - 25.- Gallego Lomba, Manuel
  - 26.- García López, José Antonio
  - 27.- García Pacín, María Isabel
  - 28.- Hernández Fernández de Rojas, Agustín
  - 29.- Lage Tuñas, José Manuel
  - 30.- Lobeira Domínguez, Bieito
  - 31.- López Abella, María Susana
  - 32.- López Campos, José
  - 33.- López-Chaves Castro, Ignacio Javier
  - 34.- López Vidal, Pablo Xabier
  - 35.- Losada Álvarez, Abel
  - 36.- Mato Otero, Beatriz
  - 37.- Meijón Couselo, Guillermo
  - 38.- Méndez Romeu, José Luís
  - 39.- Negreira Souto, Carlos
  - 40.- Novoa López, Enrique
  - 41.- Núñez Feijóo, Alberto
  - 42.- Oubiña Solla, Rosa
  - 43.- Pardo López, Carmen
  - 44.- Paz Franco, Tereixa
  - 45.- Pérez Touriño, Emilio
  - 45.- Pontón Mondelo, Ana Belén
  - 47.- Pose Mesura, Modesto
  - 48.- Prado del Río, Paula
  - 49.- Puy Fraga, Pedro
  - 50.- Quintana Carballo, Rosa
  - 51.- Quintana González, Anxo Manuel
  - 52.- Quintas Álvarez, María
  - 53.- Rego González, Ismael
  - 54.- Rodríguez Arias, Marta
  - 55.- Rodríguez González, Román
  - 56.- Rodríguez Miranda, Antonio
  - 57.- Rojo Noguera, Pilar
  - 58.- Romero Fernández, Cristina Isabel
  - 59.- Rueda Valenzuela, Alfonso
  - 60.- Ruíz Rivas, Manuel Santos
  - 61.- Sánchez Montenegro, Isabel
  - 62.- Santalices Vieira, Miguel Ángel
  - 63.- Seara Sobrado, Laura
  - 64.- Sestayo Doce, Beatriz
  - 65.- Soneira Tajés, María Soledad
  - 66.- Suárez Canal, Alfredo
  - 67.- Sueiro Pastoriza, Alberto
  - 68.- Táboas Veleiro, María Teresa
  - 69.- Tomé Roca, José
  - 70.- Valcárcel Gómez, Marta
  - 71.- Varela Sánchez, Ricardo
  - 72.- Varela Suanzes-Carpegna, Daniel Luis
  - 73.- Vázquez Fernández, Manuel
  - 74.- Verdes Gil, Sonia
  - 75.- Viéitez Alonso, Henrique
-

DIARIO DE SESIÓNS DO PARLAMENTO DE GALICIA

Edición e subscricións: Servizo de Publicacións do Parlamento de Galicia.
Hórreo, 63. 15702. Santiago de Compostela. Telf. 981 55 13 00. Fax. 981 55 14 25